

PREEK DOOR DE WEEK+ n.a.v. zondag 25 juni 2023

Prediker: Remy Splinter

Titel: Laat Uw glorie zien

Bijbelgedeelten: Exodus 33:1-23, 34:5-9 (NBV21)

Exodus 33:1-23

¹ De HEER zei tegen Mozes: 'Vertrek van hier, met het volk dat je uit Egypte hebt weggeleid, en ga naar het land waarvan Ik Abraham, Isaak en Jakob onder ede heb beloofd dat Ik het aan hun nakomelingen zou geven, ²⁻³ een land dat overvloedig is van melk en honing. Ik zal een engel voor je uit sturen en Ik zal de Kanaänieten, de Amorieten, Hethieten, Perizzieten, Chiwwieten en Jebusieten verdrijven. Maar Ik trek niet met jullie mee, want jullie zijn een onhandelbaar volk en Ik zou jullie daarom onderweg kunnen doden.' ⁴ Toen het volk deze onheilstijding hoorde, ging het in de rouw; niemand deed sieraden om. ⁵ De HEER had Mozes namelijk opgedragen tegen de Israëlieten te zeggen: 'Jullie zijn een onhandelbaar volk. Als Ik ook maar een ogenblik met jullie mee zou reizen, zou Ik je al doden. Doe daarom je sieraden af, dan zal Ik besluiten wat Ik met jullie zal doen.' ⁶ Vanaf de dag dat ze de Horeb verlieten, droegen de Israëlieten daarom geen sieraden.

⁷ Mozes sloeg steeds buiten het kamp, op ruime afstand ervan, een tent op; hij noemde die tent de ontmoetingstent. Ieder die de HEER wilde raadplegen, ging naar de ontmoetingstent buiten het kamp. ⁸ Telkens als Mozes zich erheen begaf, gingen allen voor de ingang van hun tent staan en keken Mozes na tot hij naar binnen was gegaan. ⁹ Zodra hij in de tent was daalde de wolkkolom neer, en deze bleef bij de ingang staan. Dan sprak de HEER met Mozes. ¹⁰ Wanneer het volk de wolkkolom bij de ingang van de tent zag staan, boog ieder zich voor de ingang van zijn tent neer. ¹¹ De HEER sprak persoonlijk met Mozes, zoals iemand spreekt met een vriend. Daarna keerde Mozes terug naar het kamp, maar zijn jonge dienaar Jozua, de zoon van Nun, verliet de tent niet. ¹² Mozes zei tegen de HEER: 'U draagt mij wel op het volk verder te laten trekken, maar U hebt mij niet laten weten wie U met mij mee zult sturen, terwijl U toch gezegd hebt: "Jou heb Ik uitgekozen, jou ben Ik goedgezind." ¹³ Als dat werkelijk zo is, laat mij dan weten wat uw plannen zijn. Dan leer ik U kennen en weet ik zeker dat U mij goedgezind bent. Vergeet toch niet dat deze mensen uw volk zijn.' ¹⁴ De HEER antwoordde: 'Moet Ik dan zelf meegaan om je gerust te stellen?'

¹⁵ Mozes zei: 'Als U niet zelf meegaat, laat ons dan niet verder trekken. ¹⁶ Hoe zou moeten blijken dat U mij goedgezind bent, mij en ook uw volk, tenzij U met ons meegaat? Alleen dan nemen wij immers een bijzondere plaats in onder de volken die de aarde bewonen.' ¹⁷ De HEER zei tegen Mozes: 'Ik verzeker je dat Ik zal doen wat je vraagt, want Ik ben je goedgezind en Ik heb je uitgekozen.' ¹⁸ 'Laat mij toch uw majesteit zien,' zei Mozes. ¹⁹ Hij antwoordde: 'Ik zal in mijn volle luister voor je langs gaan en in jouw bijzijn de naam HEER uitroepen: Ik schenk genade aan wie Ik genade wil schenken, en Ik ben barmhartig voor wie Ik barmhartig wil zijn. ²⁰ Maar,' zei Hij, 'mijn gezicht zul je niet kunnen zien, want geen mens kan Mij zien en in leven blijven.' ²¹ Toen sprak de HEER: 'Er is een plaats op de rots waar je dicht bij Mij kunt komen staan. ²² Als dan mijn majesteit voor je langs gaat, zal Ik je in een kloof laten schuilen en mijn hand beschermend voor je houden tot Ik voorbij ben. ²³ Als Ik mijn hand weghaal, zul je Mij van achteren zien; mijn gezicht mag niemand zien.'

Exodus 34:5-9

⁵ De HEER daalde neer in een wolk, Hij kwam bij Mozes staan en riep de Naam Heer uit. ⁶ De HEER ging voor hem langs en riep uit: 'De HEER! De HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, ⁷ die trouw blijft tot in het duizendste geslacht, die schuld, misdaad en zonde vergeeft maar niet alles ongestraft laat, en die voor de zonde van de ouders de kinderen en kleinkinderen ter verantwoording roept, tot in het derde en vierde geslacht'.

⁸ Onmiddellijk viel Mozes op zijn knieën en boog zich neer. ⁹ 'Als U mij goedgezind bent, Heer,' zei hij, 'trekt U dan met ons mee, ook al is dit volk onhandelbaar. Schenk ons vergeving voor onze schuld en zonde en maak ons tot uw eigen bezit.'

Bijzonderheden:

We gaan verder in de preekserie over Exodus.

*****

Beste kringleden, broeders en zusters in de Heer,

Vergeven door Gods genade, verlicht door Zijn gelaat en veranderd door Gods glorie. Deze drie vormden de kern van de prediking van zondag. Alle drie de delen komen vanuit God, maar onze ontvankelijkheid daarin is een persoonlijke zaak en taak. Waarin we elkaar ook kunnen helpen.

Het kan zomaar zijn dat Gods woorden van deze zondag wel gemakkelijk begrepen worden maar in de praktijk toch niet (altijd) bewerkstelligen wat God met ons voor ogen heeft.

Zien we Gods genade en verlichting terug in 'veranderd' leven? En wanneer is dat, ondanks Gods goedheid en beloften en onze goede wil, niet vanzelfsprekend of zelfs moeilijk? En hoe gaan we daarmee om?

Mag de kring ook deze keer weer een veilige plek zijn om vertrouwd met elkaar te delen over onze omgang met God en elkaar.

Een hartelijke groet van het PddW(+) team

*****

MOGELIJKE AANVULLENDE BIJBELLEZINGEN

Kies vóór de kringbijeekoms welke je daarvan wilt lezen.

Exodus 34:29, Exodus 40:34-35, Jesaja 6:1-5, Romeinen 1:21-23, 2 Timoteüs 2:11, Kolossenzen 3:4, 2 Korintiërs 3:7-18, Hebreeën 4:16, 1 Petrus 1:4-6, Matteüs 5:8, 1 Johannes 3:2, Handelingen 7:55, Johannes 17:1-5 en 24.

*****

ENKELE OPMERKINGEN

De relatie tussen God en Israel is verstoord, nadat ze het verbond hadden geschonden door het gouden kalf te maken en te aanbidden. In dit Bijbelgedeelte lezen we hoe het proces van verzoening plaatsvindt. Niet meer gebonden aan zonden en afgoden, maar weer opnieuw verbonden met de Heer. Eerst vergeven door Zijn genade, daarna verlicht door Zijn gelaat en ten slotte veranderd door Zijn glorie.

1. Vergeven door Gods genade

Mozes had gepleit voor het volk bij God. Hij strafte het volk, maar besloot wel met ze verder te gaan. Ze krijgen de opdracht te vertrekken naar het beloofde land. Het oude plan werd hervat. God belooft hen te zegenen met voorspoed en vrede, melk en honing. Er was alleen één klein probleem: God ging niet met hen mee. We lezen daarom ook dat Mozes de ontmoetingstent op ruime afstand van het kamp had opgezet. God kon niet meer in hun midden verkeren na alles wat ze Hem hadden aangedaan. Het is vreemd dat de zegeningen van God hen wel worden aangeboden, maar dat God Zich van het volk onttrekt. Als we heel eerlijk zijn, is dit wat we soms in onze zondige staat verlangen. Een God op afstand die jou wel zegent, maar waar je verder niks mee te maken hoeft te hebben. Geen religieuze verplichtingen, geen zonden die beledigen hoeven te worden, geen kerk waar je deel van uit moet maken. Bovenal, geen God die je hoeft te gehoorzamen of te eren.

Maar wel een God die nog op afstand 'beschikbaar' is voor als je Hem nodig hebt (zij het door de bemiddeling van een priester). Een geloof wat je niets kost, maar wel al de voordelen ervan. Dit is de deal die veel mensen in de kerk wereldwijd gesloten hebben met de massale opkomst van de livestream. Kijken wanneer je wilt, op de tijd en plaats die jou uitkomt, als het je überhaupt uitkomt. Wel de lusten, maar niet de lasten van geloven: een gouden deal? Het is alsof een man en een vrouw net getrouwd zijn en de volgende dag op huwelijksreis gaan. Een duur vijf sterren hotel, all inclusive, mooi weer, een prachtig zwembad en zoveel eten en drinken als je maar wil. In de auto naar het vliegveld krijgen ze ruzie, blijkt dat de vrouw niet lang geleden een affaire gehad had met een andere man. De man blaast de huwelijksreis af, diep gekwetst... Maar zou zij nog op huwelijksreis gaan? Natuurlijk niet. Zonder haar man verliest de luxe vakantie zijn waarde.

Maar soms is dit precies wat wij doen als wij God kwetsen met onze zonden. We hebben geen berouw, omdat het ons ten diepste niet gaat om God, maar om wat Hij te geven heeft. Maar Mozes zegt in vers 15: *'als U niet zelf meegaat, laat ons dan niet verder trekken.'* Als de man niet meegaat op huwelijksreis, dan gaat de vrouw ook niet. Als God niet meegaat naar het Beloofde Land, dan gaat het volk ook niet. Maarten Luther heeft gezegd: "Ik ben liever mét Jezus in de hel, dan zónder Jezus in de hemel". Voor veel mensen is Jezus een ticket naar de hemel. Een middel maar niet het doel. Je gaat naar Hem toe om iets van Hem te krijgen, in plaats van Hemzelf. Zijn genade leidt alleen tot bekering als we inzien hoe erg we God gekwetst hebben. Zo ook het volk dat berouw toonde en alle gouden sieraden afdeed. Dezelfde sieraden waarmee ze eerst een gouden kalf mee maakten.

2. Verlicht door Gods gelaat

Het Hebreeuwse woord *paneh* komt heel veel voor in dit Bijbelgedeelte. Het betekent namelijk zowel 'gelaat' als 'aanwezigheid'. Letterlijk staat er in vers 15: 'Als Uw gelaat niet meegaat, laat ons dan niet verder trekken.' Verder lezen we dat Mozes persoonlijk met God sprak als een vriend, van aangezicht tot aangezicht. Maar blijkbaar is God al die tijd wel verhuld geweest in een wolk of achter een gordijn in de ontmoetingstent en kon Mozes nog niet het letterlijke gezicht van de Heer aanschouwen. Hij verlangt naar face to face contact, een intieme ervaring van de persoonlijke aanwezigheid van God. De vraag is of wij dat ook echt willen. Het kan namelijk zo zijn dat we God soms liever een beetje op een veilige afstand houden. We kunnen dan bijvoorbeeld denken: 'Mooi dat er mensen zijn die dicht bij God leven, zelfs predikanten of oudsten die er een fulltimebaan aan lijken te hebben. Maar ik houd van wat bewegingsvrijheid en Hij hoeft niet heel mijn leven te bepalen.' Want in de aanwezigheid van een heilige God leven betekent dat je eigen leven ook geheiligd moet worden.

Het Hebreeuwse woord voor majesteit of glorie is *kabod*, wat letterlijk betekent 'zwaar zijn/worden' of 'gewichtig'. Wanneer iets glorieus is, dan heeft het gewicht, het is zwaar en massief. Wanneer je een pingpongbal tegen een raam gooit zal die terugstuiteren. Maar wanneer je een bowlingbal ertegenaan gooit dan zal het raam in duizend stukjes uit elkaar spatten. Als iets gewicht heeft, dan is de impact ervan groter. Zo is het ook met de glorie van God. Hoeveel 'gewicht' heeft God in jouw leven? En toch leven we in ons dagelijks leven vaak alsof God een concept is. Verstandelijk onderschrijven we allerlei geloofsovertuigingen over Hem, maar hoe vaak zijn we er zo diep van bewust hoe reëel en echt Hij is? In ons doen en laten leven we zo vaak 'alsof God niet bestaat'. Wanneer we ons kunnen opwinden over kleine onbenullige dingen alsof het meer 'gewicht' heeft dan God.

Hij krijgt pas gewicht als je gaat inzien wie Hij is en niet wie jij van Hem maakt. Dat is in zekere zin de zonde van het gouden kalf: een god maken naar je eigen evenbeeld. Dat is een god zonder glorie, zonder substantie, omdat het een god is die onderworpen is aan jou in plaats van andersom. De vraag is of je God écht kent of dat Hij simpelweg een projectie is van je eigen voorkeuren en

verlangens. Wanneer we Gods glorie aanschouwen en Zijn persoonlijke aanwezigheid ervaren, in ons gebedsleven bijvoorbeeld, dan is Hij niet meer een middel om iets van Hem te krijgen, maar wordt Hij het doel zelf. Er zijn namelijk heel veel dingen die we van God kunnen vragen waar het toch gaat om wat wij van Hem willen krijgen: genade, vergeving, liefde, vertroosting, genezing, etc. Maar wanneer we vragen net als Mozes: "Laat mij toch uw majesteit zien", dan gaan we naar Hem verlangen om wie Hij is. Want wanneer je namelijk iets mooi vindt, dan waardeer je puur om de schoonheid ervan zonder dat het je verder iets geeft. Durf jij verlicht te worden door Zijn gelaat? Durf je het los te laten dat Hij misschien wel anders is dan je denkt? Bid dan dit gevaarlijke gebed van Mozes: 'Laat Uw glorie zien.' Dan zal jouw gezicht verlicht worden de Zijne, zoals bij Mozes die de glans niet van zijn gezicht kreeg. (zie Exodus 34:29)

3. Veranderd door Gods glorie

Maar er is een probleem. God zegt: *"Geen mens kan Mij zien en in leven blijven."* God heeft een bijzondere oplossing: Hij bedekt Mozes met Zijn hand als Hij voorbijloopt, waardoor Mozes alleen Zijn achterkant kan zien. Hij krijgt dus niet Gods gezicht te zien, maar Hij hoort hoe God Zichzelf beschrijft: *'De HEER! De HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, die trouw blijft tot in het duizendste geslacht, die schuld, misdaad en zonde vergeeft maar niet alles ongestraft laat, en die voor de zonde van de ouders de kinderen en kleinkinderen ter verantwoording roept, tot in het derde en vierde geslacht.'* Er zit een grote tegenstrijdigheid in deze prachtige verklaring. Aan de ene kant is Hij genadig en vergeeft Hij schuld, maar aan de andere kant laat Hij niet alles ongestraft. Hoe kan dit nu allebei waar zijn? In Exodus 33:19 zegt God zoals letterlijk vertaald staat in de HSV: *"Ik zal al Mijn goedheid bij u voorbij laten komen"*. Dit is de volle luister van Gods goedheid. Hij is goed in Zijn rechtvaardigheid en goed in Zijn barmhartigheid. Maar als het erop aankomt is het de vraag: gaat Hij zondaars straffen of vergeven?

Het antwoord vinden we in Johannes 1:14: *'Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader.'* Jezus is het ontbrekende puzzelstuk, in Hem heeft God een gezicht gekregen die wij wel kunnen aanschouwen. In Christus komen alle paradoxale eigenschappen van God samen. Want wanneer we opkijken naar het kruis komen we tot de conclusie dat Hij daar hangt uit liefde voor ons, Hij toont Zijn genade. En tegelijkertijd beseffen we dat Hij daar hangt voor ónze zonden die niet ongestraft gelaten worden; Hij droeg die straf voor ons. Het is aan het kruis waar we de volle luister van Gods goedheid aanschouwen. Tegelijkertijd moeten we niet te snel denken dat we veranderd zijn. We kunnen transformatie al snel verwarren met informatie. Het Evangelie kennen is iets anders dan erdoor veranderd zijn. Verandering is écht mogelijk op het moment dat je God meer en meer 'gewicht' gaat geven in je leven en je bewust bekeert van oude zondige patronen.

Zo zullen patronen van zonden, van generatie op generatie, omgekeerd worden tot een patroon van Gods genade en liefde tot in het duizendste geslacht. De uitwerking van de glorie van God in jouw leven gaat daarom ook verder dan jou als individu. Zoals onze zonden altijd consequenties hebben voor mensen om ons heen, zo geldt dat ook voor onze redding wat mensen in je nabije omgeving zullen merken. Onze redding is een aangelegenheid voor heel de gemeenschap. Wanneer je bijvoorbeeld een kringlid ziet worstelen, het lijkt maar niet te lukken om van een bepaalde zonde af te komen, dan bemoedigt de kring diegene en wordt er wellicht voor die persoon gebeden. Maar vervolgens gaat iedereen weer door met zijn of haar eigen leven. Uiteindelijk trekken we het falen en worstelen van diegene niet aan alsof het onze eigen worstelingen zijn. Zijn we zo geïnvesteerd in elkaars leven dat we ernaar zoeken om als gemeenschap gered te worden van zonden, niet alleen als individuen? Dit is het geval bij Mozes. Dit is niet alleen een persoonlijke ervaring ten behoeve van hemzelf. Nee, hij valt op zijn knieën en vraagt vergeving voor het volk. Het Evangelie en de glorie van God verandert niet alleen mensen, maar hele gemeenschappen. Mag Hij dit ook in ons midden doen!

*****

LIEDEREN

843 – Living hope

689 – Spreek, o Heer

557 – Laat Uw glorie zien

Majesty

815 – Vul dit huis met Uw glorie

Ga met God en Hij zal met je zijn

*****

GESPREKSVRAGEN

Onderstaande gespreksvragen zijn bedoeld als een voorzet voor de kringleider. *Bekijk welke je kunt gebruiken of kunt aanvullen met vragen die specifiek voor jouw kring of groep belangrijk kunnen zijn.*

1. Wissel uit wat jou in de dienst met name aansprak. Welke verandering brengt dit teweeg in jouw eigen geestelijk leven in navolging van Jezus? Denk daarbij ook aan wat jou in de Bijbeltekst en de preek van zondag opviel en aansprak. Als je daarin hebt ervaren dat de Heer tot je sprak, hoe zou je dan Zijn woord aan jou kunnen samenvatten?

2. Neem tijd om elkaar op te bouwen met het getuigenis van wat de Heer de laatste weken in je leven aan het doen is:

- a. in het lezen van de Bijbel (Woord);
- b. in de omgang met Hem in je gebedsleven (Gebed);
- c. in hoe je bidt en je jezelf openstelt naar mensen die Hem nog niet kennen (Zending);
- d. in hoe je bidt voor je mede-geloofsgenoten en hen zoekt te dienen in het geloof (Zorg);
- e. in hoe je tot zegen bent voor je leefomgeving, in de straat en je werk, in je sociale leven (Zegen).

3. Noteer wat jou in de lezing in het bijzonder aansprak of bij jou tot vragen leidt en deel dit met elkaar.

4. God geeft Mozes de belofte mee dat het hen goed zal gaan, een engel zal de weg wijzen en alle volken zullen verdreven worden. Het enige is dat de Heer niet met hen mee zal gaan. Als je eerlijk bent, zijn er momenten in jouw leven dat het voelt alsof je ‘verder trekt zonder Gods nabijheid’?

5. Ondanks dat God niet met volk mee wilde gaan, gaf Hij hun beloftes om hen te zegenen. Dit zou vanuit onze zondige natuur als een ‘goede deal’ gezien kunnen worden: een God op afstand die jou allerlei zegeningen geeft zonder dat je tijd, aandacht en moeite in Hem hoeft te investeren.

In hoeverre verlang jij naar God om wie Hij is en niet om wat Hij geeft?

Wie is God voor jou? Vind je het gemakkelijker om je in je gebeden meer te richten op wat God kan doen dan op wie God is? Waarom/waarom niet?

Maarten Luther heeft gezegd: “Ik ben liever mét Jezus in de hel, dan zónder Jezus in de hemel”.

Hoe is dat voor jou?

6. Mozes wilde het gelaat van de Heer aanschouwen van aangezicht tot aangezicht. Maar in de aanwezigheid van een heilige God zijn, betekent dat jij ook zelf geheiligd wordt. Hoe dichtbij wil jij bij God komen? Of andersom: hoe dichtbij mag Hij bij jou komen? Heb je wel eens de persoonlijke aanwezigheid van God ervaren, in gebed bijvoorbeeld? Wil je daar iets over delen?

7. Het Hebreeuwse woord voor glorie (kabod) betekent letterlijk: zwaar/gewichtig. Hoeveel 'gewicht' heeft God in jouw dagelijks leven? In hoeverre is God vooral een verstandelijke overtuiging, in plaats van een dagelijkse realiteit? Kan het zo zijn dat jouw Godsbeeld gedeeltelijk een projectie is van eigen persoonlijke voorkeuren en verlangens (net zoals het gouden kalf een zelf gecreëerde god was)? Zo ja, waarin zie je dat terug? Zou je God ook durven ontmoeten als Hij anders zou zijn dan jij misschien wel zou denken of willen?

8. Jezus is het ontbrekende puzzelstuk dat antwoord geeft op de spanning tussen de karaktereigenschappen van God: liefdevol en genadig aan de ene kant maar tegelijkertijd rechtvaardig, Hij laat de zonde niet onbestaft. Hoe ben je (en blijf je) geraakt door dit Evangelie? En waarin heeft dit jouw leven écht veranderd?

9. Zonden werken door in generaties (tot in het derde en vierde geslacht). Gods zegen gelukkig ook (tot in het duizendste geslacht). We leren hieruit dat redding niet alleen een individuele, maar ook een gezamenlijke aangelegenheid is. Wanneer ik faal (ook in mijn verlangen om meer God te zoeken), dan hebben anderen daar last van. Als ik groei, dan hebben mensen om mij heen daar baat bij. Welk effect heeft jouw redding gehad op mensen om je heen, vrienden, familie, kinderen? Leven we mee met elkaar als kring, in zoverre dat we zowel elkaars falen en worstelingen als elkaars successen en groei onszelf aantrekken alsof het ons persoonlijk aangaat? Hoe kunnen we als kring hierin groeien?

*****

GEBEDSSUGGESTIE

Laat Uw glorie zien, Heer. Hoewel we niet volledig beseffen wat we daarmee vragen, weten we dat dit is wat we ten diepste nodig hebben. Vergeef waar we U een te kleine plek geven in ons leven. Vergeef ons waar we onze eigen ideeën en verlangens op U projecteren. Mogen we groeien in ons verlangen naar U, niet om wat U geeft, maar om wie U bent. Help ons om ons te bekeren van óns gouden kalf, wat het ook is in ons leven waarmee we U en onszelf ontheiligen. U bent een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, die trouw blijft tot in het duizendste geslacht, die schuld, misdaad en zonde vergeeft maar niet alles ongestraft laat. Dank U wel, Jezus, dat U bereid was vanuit liefde en genade de straf te dragen die wij verdienden. We danken U dat U in Christus een stralend gezicht heeft gekregen waar we in kunnen kijken, die ons hart verlicht en uiteindelijk ons van binnenuit verandert. Help ons om oog te krijgen voor de verandering die U niet alleen in ons, maar ook in onze broeders en zusters bewerkstelligt. Dat bidden wij in Jezus' naam, amen.

*****

